

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	XI
Część I. Wprowadzenie	1
Wywiad (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	3
Badanie fizykalne (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	8
Auksologia (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Wójcik</i>)	32
Żywienie dzieci zdrowych (<i>Krzysztof Fyderek</i>)	34
Krzywica (<i>Barbara Krobicka</i>)	36
Witamina E (<i>Barbara Krobicka</i>)	38
Witamina A (<i>Barbara Krobicka</i>)	40
Witamina K (<i>Krzysztof Fyderek</i>)	42
Witaminy rozpuszczalne w wodzie (<i>Barbara Krobicka</i>)	44
Szczepienia ochronne (<i>Przemko Kwinta</i>)	47
Część II. Semiotyka	49
Wybrane stany nagłe w pediatrii	51
Niewydolność oddechowa (<i>Grzegorz Lis</i>)	52
Wstrząs (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	54
Śpiączka (<i>Aleksandra Gergont</i>)	56
Stan padaczkowy (<i>Małgorzata Steczkowska</i>)	59
Stan astmatyczny (<i>Grzegorz Lis</i>)	62
Anafilaksja (<i>Ewa Cichocka-Jarosz</i>)	64
Ostre uszkodzenie nerek, Ostra niewydolność nerek (<i>Monika Miklaszewska</i>)	66
Zatrucia (<i>Janina Lankosz-Lauterbach</i>)	68
Urazy (<i>Adam Bysiek, Andrzej Zajęc</i>)	70
„Ostry brzuch” (<i>Adam Bysiek, Andrzej Zajęc</i>)	73
Zaburzenia świadomości (<i>Stanisław Kwiatkowski</i>)	76
Krwak nadtwardówkowy (<i>Stanisław Kwiatkowski</i>)	78
Zespół nagłego zgonu niemowląt (<i>Mateusz Jagła</i>)	80
Zespół objawów zagrożenia życia (<i>Mateusz Jagła</i>)	82
Krwawienie z przewodu pokarmowego (<i>Krzysztof Fyderek</i>)	84
Diagnostyka różnicowa wybranych objawów klinicznych	87
Duszność (<i>Grzegorz Lis</i>)	88
Stridor (<i>Izabella Głodzik</i>)	90
Świst wydechowy (<i>Grzegorz Lis</i>)	92
Bezdech (<i>Janina Lankosz-Lauterbach</i>)	94
Kaszel (<i>Grzegorz Lis</i>)	96
Krwioplucie (<i>Grzegorz Lis</i>)	98
Sinica (<i>Andrzej Rudziński, Andrzej Bałaga</i>)	100
Ocena tonów i szmerów serca (<i>Andrzej Rudziński, Andrzej Bałaga</i>)	102
Bóle w klatce piersiowej (<i>Andrzej Rudziński, Andrzej Bałaga</i>)	104
Omdlenia (<i>Andrzej Rudziński, Jolanta Oko-Łagan</i>)	106
Drgawki (<i>Małgorzata Steczkowska</i>)	108
Bóle głowy (<i>Małgorzata Steczkowska</i>)	110
Zaburzenia chodu (<i>Małgorzata Steczkowska</i>)	112
Bóle brzucha (<i>Andrzej Wędrychowicz</i>)	114
Wymioty (<i>Andrzej Wędrychowicz</i>)	116
Biegunka (<i>Kinga Kowalska-Dupłaga</i>)	118
Zaparcia (<i>Stanisław Pieczarkowski</i>)	120

Gorączka (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	122
Obrzęki (<i>Mateusz Jagła</i>)	124
Nawracające zakażenia (<i>Mateusz Jagła</i>)	126
Powiększenie węzłów chłonnych (<i>Katarzyna Pawińska-Wąsikowska, Walentyna Balwierz</i>)	128
Powiększenie śledziony (<i>Aleksandra Wieczorek, Walentyna Balwierz</i>)	131
Powiększenie wątroby (<i>Aleksandra Wieczorek, Walentyna Balwierz</i>)	134
Żółtaczką (<i>Barbara Krobicka</i>)	136
Diagnostyka różnicowa najczęstszych odchyśleń w wynikach badań dodatkowych	139
Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej (<i>Piotr Kruczek</i>)	140
Zaburzenia wodno-elektrolitowe (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	142
Zaburzenia hematologiczne (<i>Teresa Luszawska-Kutrzeba</i>)	144
Białkomocz (<i>Jacek Antoni Pietrzyk</i>)	146
Krwinkomocz – krwimocz (<i>Jacek Antoni Pietrzyk</i>)	148
Płyn mózgowo-rdzeniowy (<i>Matgorzata Steczkowska</i>)	150
Część III. Najczęstsze choroby wieku dziecięcego	153
Choroby okresu noworodkowego	155
Fizjologia okresu noworodkowego (<i>Zofia Mitkowska</i>)	156
Zmiany adaptacyjne w okresie noworodkowym (<i>Zofia Mitkowska</i>)	160
Hiperglikemia (<i>Zofia Mitkowska</i>)	162
Hipoglikemia (<i>Zofia Mitkowska</i>)	164
Noworodek matki chorej na cukrzycę (<i>Zofia Mitkowska</i>)	166
Żółtaczki okresu noworodkowego (<i>Przemko Kwinta</i>)	168
Choroba hemolityczna noworodka (<i>Przemko Kwinta</i>)	170
Żółtaczka a karmienie piersią (<i>Przemko Kwinta</i>)	172
Zespół zaburzeń oddychania (<i>Przemko Kwinta</i>)	173
Przejściowe tachypnoe noworodków (<i>Przemko Kwinta</i>)	175
Zespół aspiracji smółki (<i>Przemko Kwinta</i>)	176
Zespół zaburzeń oddychania na tle niedoboru surfaktantu (<i>Przemko Kwinta</i>)	178
Zapalenie płuc (<i>Przemko Kwinta</i>)	180
Przetrwałe nadciśnienie płucne noworodków (<i>Przemko Kwinta</i>)	182
Wcześnieństwo (<i>Piotr Kruczek</i>)	184
Zespoły przecieków powietrza (<i>Piotr Kruczek</i>)	187
Dysplazja oskrzelowo-płucna (<i>Piotr Kruczek</i>)	190
Przetrwały przewód tętniczy (<i>Piotr Kruczek</i>)	192
Martwicze zapalenie jelit (<i>Piotr Kruczek</i>)	194
Krwawienia śródczaszkowe u noworodków urodzonych przedwcześnie (<i>Piotr Kruczek</i>)	196
Retinopatia wcześniaków (<i>Piotr Kruczek</i>)	198
Cytomegalia (<i>Tomasz Tomasik</i>)	200
Toksoplazmoza wrodzona (<i>Tomasz Tomasik</i>)	202
Opryszczka wrodzona (<i>Tomasz Tomasik</i>)	204
Parowiroza wrodzona (<i>Tomasz Tomasik</i>)	206
Różyczka wrodzona (<i>Tomasz Tomasik</i>)	208
Wrodzone zakażenie HIV (<i>Tomasz Tomasik</i>)	210
Wrodzone zakażenie wirusem ospy wietrznej (<i>Tomasz Tomasik</i>)	212
Wrodzone zakażenie WZW B i WZW C (<i>Tomasz Tomasik</i>)	214
Posocznica noworodkowa (<i>Tomasz Tomasik</i>)	216
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (<i>Tomasz Tomasik</i>)	218
Zapalenie kości i stawów (<i>Tomasz Tomasik</i>)	220

Zakażenie drobnoustrojami atypowymi (<i>Tomasz Tomasiak</i>)	222
Zapalenie dróg moczowych (<i>Tomasz Tomasiak</i>)	224
Niedotlenienie okołoporodowe (<i>Piotr Kruczek</i>)	226
Fizyczny uraz okołoporodowy (<i>Mateusz Jagła</i>)	230
Wstrząs u noworodka (<i>Mateusz Jagła</i>)	232
Resuscytacja noworodków (<i>Przemko Kwinta</i>)	234
Najczęstsze choroby metaboliczne u noworodka (<i>Mirostaw Bik-Multanowski</i>)	237
Hiperamonemia (<i>Mirostaw Bik-Multanowski</i>)	238
Galaktozemia (<i>Mirostaw Bik-Multanowski</i>)	240
Fenyloketonuria (<i>Mirostaw Bik-Multanowski</i>)	242
Choroby układu oddechowego	245
Atrezja nozdrzy tylnych (<i>Grzegorz Lis</i>)	246
Laryngomalacja (wrodzony stridor krtaniowy) (<i>Grzegorz Lis</i>)	247
Wrodzona rozedma płatowa (<i>Grzegorz Lis</i>)	248
Tracheomalacja (<i>Grzegorz Lis</i>)	249
Atrezja przełyku i/lub przetoka tchawiczo-przełykowa (<i>Grzegorz Lis</i>)	250
Ostre zapalenie nosa i zatok przynosowych (<i>Edyta Głowacka</i>)	252
Ostre podgłośniowe zapalenie krtani (<i>Izabella Głodzik</i>)	254
Zapalenie nagłośni (<i>Izabella Głodzik</i>)	256
Zapalenie oskrzelików (<i>Edyta Głowacka</i>)	258
Zapalenie płuc (<i>Ewa Cichocka-Jarosz</i>)	260
Zapalenie opłucnej (<i>Grzegorz Lis</i>)	264
Astma (<i>Grzegorz Lis</i>)	266
Mukowiscydoza – zwłóknienie torbielowate (<i>Ewa Cichocka-Jarosz</i>)	269
Rozstrzenie oskrzeli (<i>Edyta Głowacka</i>)	272
Śródmiąższowe choroby płuc (<i>Tomasz Szczurbiński</i>)	274
Gruźlica (<i>Grzegorz Lis, Izabella Głodzik</i>)	276
Choroby alergiczne	279
Diagnostyka chorób alergicznych (<i>Urszula Jedynak-Wąsowicz</i>)	280
Alergiczny nieżyt błony śluzowej nosa (<i>Ewa Cichocka-Jarosz</i>)	282
Alergia pokarmowa (<i>Urszula Jedynak-Wąsowicz</i>)	284
Pokrzywka i obrzęk naczyńnioruchowy (<i>Tomasz Szczurbiński</i>)	286
Atopowe zapalenie skóry (<i>Ewa Cichocka-Jarosz</i>)	288
Choroby tkanki łącznej	291
Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów (<i>Bożena Pilch</i>)	292
Młodzieńczy toczень rumieniowaty układowy (<i>Bożena Pilch</i>)	294
Pierwotne układowe zapalenia naczyń (<i>Urszula Kania</i>)	296
Plamica Schönleina i Henocha (<i>Urszula Kania</i>)	298
Zespół Kawasaki (<i>Urszula Kania</i>)	300
Genetyka kliniczna	303
Diagnostyka chorób dziedzicznych (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	304
Wady wrodzone (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	306
Mutacje genomowe i chromosomowe (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	308
Zespół Downa (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	310
Zespół Edwardsa / Zespół Patau (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	311
Mutacje genomowe dotyczące chromosomów płciowych (X,Y) (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	312
Mutacje chromosomowe (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	313
Choroby uwarunkowane mutacjami jednego genu (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	314

Mikrodelecje – zespoły sąsiadujących genów (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	316
Techniki w badaniach cytogenetycznych (<i>Mirostaw Bik-Multanowski, Jacek Józef Pietrzyk</i>)	318
Podstawowe techniki badań molekularnych (<i>Mirostaw Bik-Multanowski, Jacek Józef Pietrzyk</i>)	319
Poradnictwo genetyczne i diagnostyka prenatalna (<i>Jacek Józef Pietrzyk</i>)	320
Choroby układu pokarmowego	323
Wady wrodzone układu pokarmowego (<i>Krzysztof Fyderek</i>)	324
Ostra biegunka infekcyjna (<i>Kinga Kowalska-Duplaga</i>)	326
Biegunka przewlekła (<i>Zofia Grzenda-Adamek</i>)	328
Celiakia (<i>Zofia Grzenda-Adamek</i>)	330
Refluks żołądkowo-przetykowy (<i>Krzysztof Fyderek</i>)	332
Nieswoiste zapalenia jelit (<i>Andrzej Wędrychowicz</i>)	334
Choroba Hirschsprunga (<i>Stanisław Pieczarkowski</i>)	336
Żółtaczkę cholestatyczne (<i>Barbara Krobicka</i>)	338
Zapalenia wątroby (<i>Kinga Kowalska-Duplaga</i>)	340
Ostra niewydolność wątroby (<i>Kinga Kowalska-Duplaga</i>)	342
Przewlekła niewydolność wątroby (<i>Kinga Kowalska-Duplaga</i>)	344
Zapalenie trzustki (<i>Stanisław Pieczarkowski</i>)	346
Choroba wrzodowa (<i>Krzysztof Fyderek</i>)	348
Choroby układu nerwowego	351
Drgawki gorączkowe (<i>Marek Kaciński</i>)	352
Padaczka (<i>Marek Kaciński</i>)	354
Napadowe zaburzenia ruchowe (<i>Marek Kaciński</i>)	358
Migrena i inne bóle głowy (<i>Marek Kaciński</i>)	360
Udar mózgu (<i>Marek Kaciński</i>)	362
Choroby rdzenia kręgowego (<i>Marek Kaciński</i>)	365
Neuroinfekcje (<i>Aleksandra Gergont</i>)	368
Mózgowe porażenie dziecięce (<i>Aleksandra Gergont</i>)	370
Encefalopatie postępujące (<i>Aleksandra Gergont</i>)	372
Neuropatie (<i>Sławomir Krocza</i>)	374
Miopatie (<i>Sławomir Krocza</i>)	376
Miastenia (<i>Sławomir Krocza</i>)	378
Choroby układu moczowego	381
Wady wrodzone układu moczowego (<i>Zofia Stec</i>)	382
Moczenie nocne (<i>Dorota Drożdż</i>)	384
Zakażenie układu moczowego u dzieci (<i>Anna Moczulska</i>)	386
Zespół nerczycowy (<i>Ewa Wierzchowska-Słowiacek</i>)	390
Kłębuszkowe zapalenia nerek (<i>Iwona Ogarek</i>)	392
Nerkowe kwasice cewkowe (<i>Joanna Kwinta-Rybicka</i>)	394
Zespół hemolityczno-mocznicowy (<i>Katarzyna Zachwieja</i>)	396
Nadciśnienie tętnicze (<i>Katarzyna Wilkosz</i>)	398
Nefrotoksyczność leków (<i>Iwona Ogarek</i>)	402
Przewlekła choroba nerek (<i>Dorota Drożdż</i>)	404
Choroby układu wydzielania wewnętrznego	407
Zaburzenia wzrastania – niski wzrost (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	408
Zaburzenia wzrastania – wysoki wzrost (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	410

Zaburzenia dojrzewania płciowego – przedwczesne dojrzewanie (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	412
Zaburzenia dojrzewania płciowego – hipogonadyzm (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	414
Hiperandrogenizacja u dziewcząt (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	416
Zaburzenia rozwoju płci (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	418
Centralna moczówka prosta (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	420
Zespół nieadekwatnego wydzielania ADH (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	421
Niedoczynność tarczycy (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	422
Nadczynność tarczycy (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	424
Wole proste (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	426
Wole guzkowe i rak tarczycy (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	427
Niedoczynność kory nadnerczy (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	430
Zespół Cushinga (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	432
Niedoczynność przytarczyc (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	434
Nadczynność przytarczyc (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	436
Cukrzyca u dzieci i młodzieży (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	438
Cukrzycowa kwasica ketonowa (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	440
Otyłość prosta (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	442
Zespół metaboliczny (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	444
Poliendokrynopatia typu I (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	445
Poliendokrynopatie typu II i III (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	446
Zespoły wielonarządowej gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej typu I (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	447
Zespoły wielonarządowej gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej typu II (<i>Jerzy Starzyk, Małgorzata Kumorowicz-Czoch, Joanna Nazim, Małgorzata Wójcik</i>)	448
Choroby i wady serca	449
Wady wrodzone serca (<i>Andrzej Rudziński, Zbigniew Kordon, Jacek Kuźma</i>)	450
Cewnikowanie serca i angiokardiografia (<i>Piotr Weryński, Andrzej Rudziński</i>)	452
Przewodowodzące wady wrodzone serca (<i>Andrzej Rudziński, Beata Zatuska-Pitak, Elżbieta Olczykowska-Siara, Jacek Kuźma</i>)	454
Zwężenie zastawki aortalnej (<i>Piotr Weryński, Elżbieta Olczykowska-Siara, Andrzej Rudziński</i>)	457
Zwężenie cieśni aorty (<i>Andrzej Rudziński, Piotr Weryński, Krystyna Paruch</i>)	459
Przeciekowe wady wrodzone serca (<i>Andrzej Rudziński, Jacek Kuźma</i>)	461
Zapalenie mięśnia sercowego (<i>Beata Radzymiska-Chruściel</i>)	464

Zapalenie osierdzia u dzieci (<i>Andrzej Rudziński</i>)	466
Kardiomiopatie (<i>Zbigniew Kordon</i>)	468
Zastoinowa niewydolność serca (<i>Zbigniew Kordon</i>)	472
Zaburzenia rytmu (arytmie) serca (<i>Wanda Król-Jawień</i>)	478
Infekcyjne zapalenie wsierdzia (<i>Maciej Pitak</i>)	480
Choroby układu krwiotwórczego i nowotworowe	483
Niedokrwistość z niedoboru żelaza (<i>Angelina Moryl-Bujakowska</i>)	484
Niedokrwistości aplastyczne (<i>Angelina Moryl-Bujakowska</i>)	486
Niedokrwistości hemolityczne (<i>Angelina Moryl-Bujakowska</i>)	488
Neutropenia (<i>Magdalena Ćwiklińska</i>)	490
Skazy krwotoczne naczyniowe (<i>Walentyna Balwierz, Danuta Pietrys</i>)	492
Skazy osoczowe (<i>Danuta Pietrys</i>)	494
Skazy płytkowe (<i>Ewa Pawlik-Niesytto</i>)	496
Nowotwory wieku dziecięcego: wprowadzenie (<i>Walentyna Balwierz</i>)	498
Ostre białaczki (<i>Walentyna Balwierz</i>)	500
Chłoniak Hodgkina (<i>Walentyna Balwierz</i>)	503
Nieziarnicze chłoniaki złośliwe (<i>Agnieszka Dłużniewska, Teresa Luszczawska-Kutrzeba</i>)	506
Nerwiak zarodkowy współczulny (<i>Walentyna Balwierz</i>)	508
Siatkówczak płodowy (<i>Walentyna Balwierz</i>)	511
Guzy kości (<i>Agnieszka Dłużniewska</i>)	514
Nowotwory OUN (<i>Ewa Załęska-Czepko, Walentyna Balwierz</i>)	516
Mięsaki tkanek miękkich (<i>Małgorzata Hnatko-Kotacz, Agnieszka Dłużniewska</i>)	518
Nowotwory nerek (<i>Agnieszka Dłużniewska</i>)	520
Wybrane choroby zakaźne i infekcyjne wieku dziecięcego	523
Gorączka trzydniowa (<i>Przemko Kwinta</i>)	524
Ospa wietrzna (<i>Przemko Kwinta</i>)	525
Mononukleozę zakaźną (<i>Przemko Kwinta</i>)	526
Płonica (<i>Przemko Kwinta</i>)	527
Krztusiec (<i>Przemko Kwinta</i>)	528
Część IV. Tabele i ryciny	531
Normy badań laboratoryjnych (<i>Przemysław Tomasiak</i>)	532
Siatki procentylowe	541
Indeks	553